

Datum 20210228
Länsstyrelsen Östergötland
ostergotland@lansstyrelsen.se

Yttrande över ansökan om tillstånd för vindkraft på fastigheten Östkind's häradssallmänning S:1 i Norrköpings kommun (projektnamn Morkulleberget)

Diarienummer 551-6715-19

Naturskyddsföreningen anser att vindkraft har en väsentlig roll i det framtida hållbara energisystemet. Vi stödjer Naturvårdsverkets och Energimyndighetens beräkningar att Sverige behöver producera cirka 90 TWh vindel per år 2040. Idag produceras cirka 30 TWh/år. Utbyggnaden är kraftig just nu, men det finns en del hinder som måste överbryggas. Utbyggnaden behöver ske utspritt i landet och nära förbrukningen. Naturvårdsverkets och Energimyndighetens vindkraftstrategi, som publicerades i januari 2021, förslår en rad åtgärder. De vill att alla länsstyrelser i landet ska analysera och arbeta fram regionala planer.

Länsstyrelsen i Östergötland genomförde ett pilotprojekt under 2020. Hållbar vindkraft i Östergötland, slutrapport dnr 2020-003663. I den konstateras att bättre kartunderlag behövs över var känsliga fåglar finns och projekt som har dåliga utsikter att få godkänt behöver tidigare avstyras. I Finspångs kommun finns fler möjligheter till vindkraft än i Norrköping. I Norrköping hindrar försvarets intressen och höga naturvärden till stor del. Samarbete behöver ske mellan kommuner och mellan län.

Naturskyddsföreningens största fokus i vindkraftutbyggnaden är att värna höga natur- och friluftsvärden.

Projektet

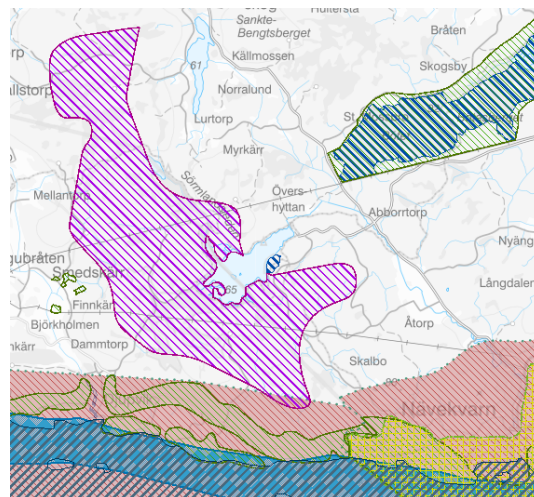
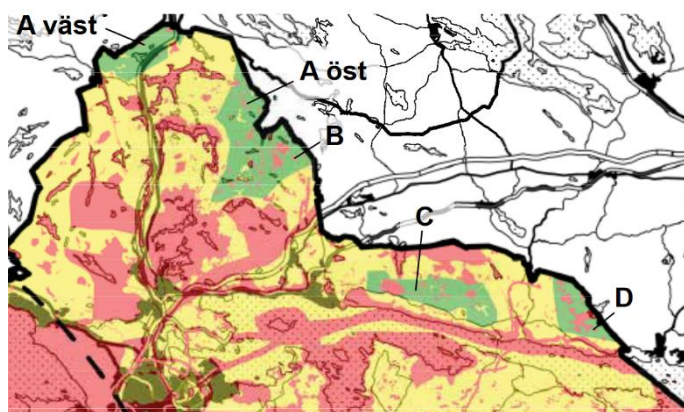
Ramström Vind ansöker om att bygga 4 vindkraftverk vid Morkulleberget väster om Näveklarn.

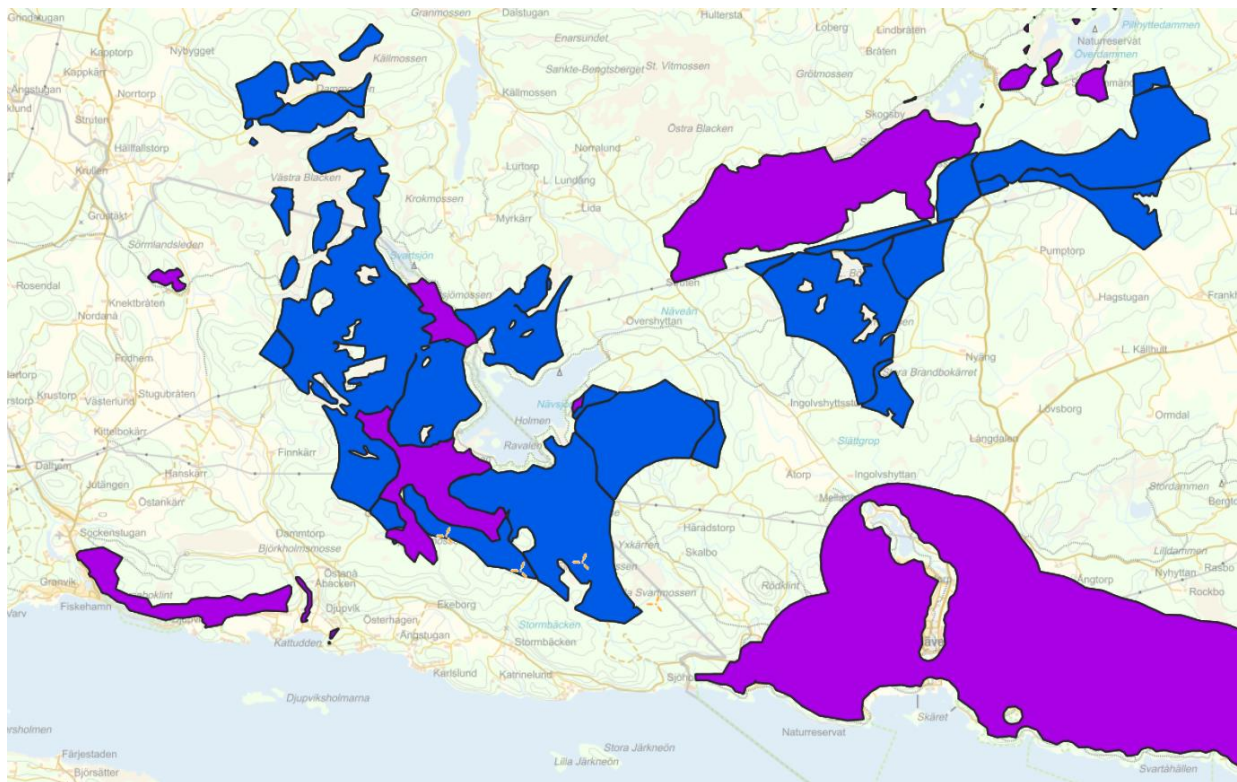
Vindkraftverken är markerade med röda prickar. Från ansökningshandlingen.

Norr och väster om kraftverken ligger Nävsjöns naturreservat och Sörmlandsleden går öster och norr om vindkraftområdet.

De planerade verken ligger i stort sett inom prioriterat område för vindkraft i kommunens vindkraftsplan. Område D. Inom område för riksintresse vindbruk och klass 1-område i Naturvårdsverkets nya vindkraftskarta.

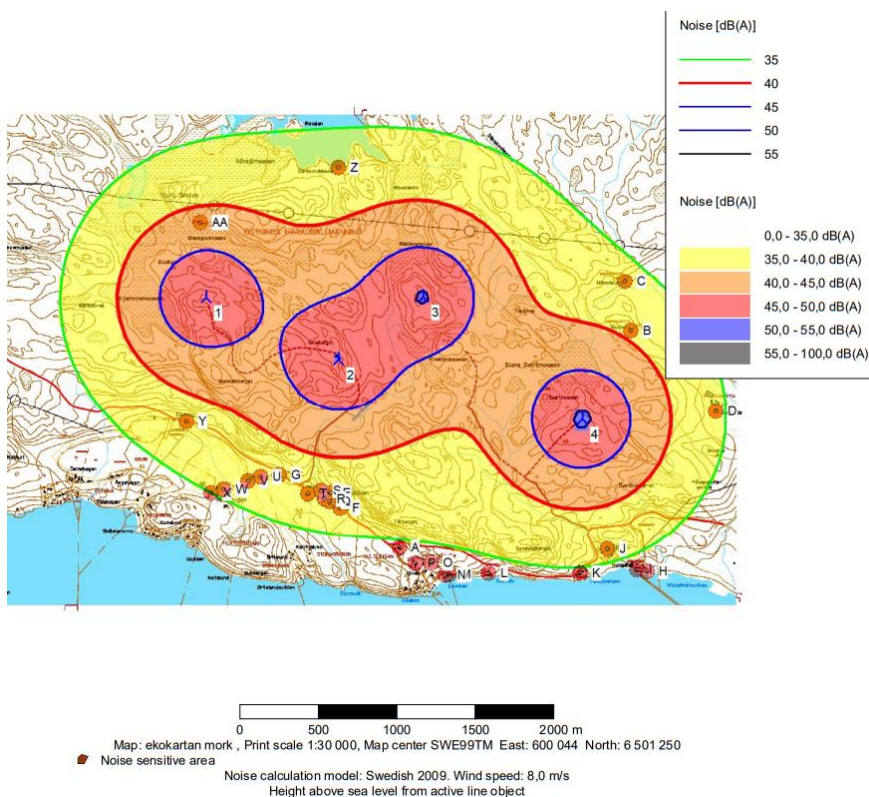

Utsnitt från kommunens vindkraftsplan och riksintresse för vindbruk (skratterat i lila).

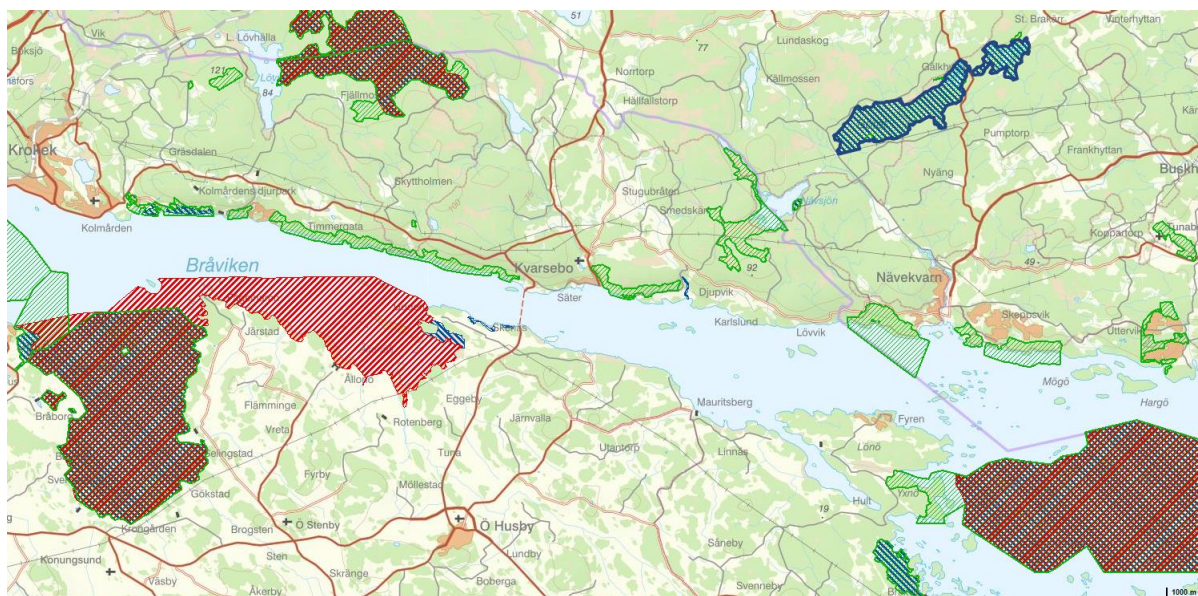
Tre av kraftverken ligger i område klass 1 (blå färg) på Naturvårdsverkets vindkraftskarta. Klass 3, ej lämpliga områden, är färgade lila. De planerade vindkraftverken markeras med gul färg.

Största totalhöjd för vindkraftverken blir strax under 230 meter. De kommer att förses med vitt blinkande högintensivt ljus.

Ljudutbredning. Röd linje markerar gräns för 40 dB, vilket är högsta tillåtna ljud vid bostäder. Från ansökningshandlingarna.

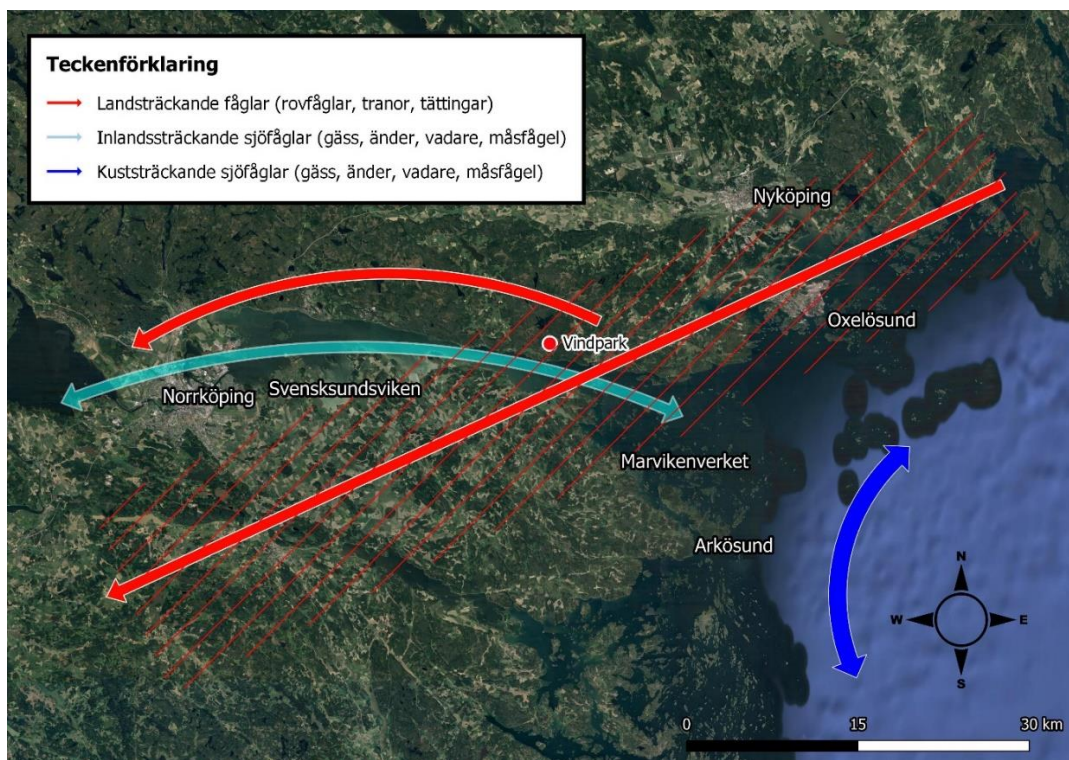
I närheten finns ett antal skyddade områden.

Skyddade områden i trakterna kring vindkraftsprojektet. Natura 2000-området Bråviken yttre ligger i Bråvikens mynning. Södra Bråvikens natura 2000-område ligger norr om Ollonö och Svensundsvikens Natura 2000-område ligger väster därom. Grönskrafferade områden är naturreservat. Från Naturvårdsverkets karta Skyddad natur.

Förekomst av fåglar

Fågelföreningen FiNK i Norrköping har under många år studerat sträckande fåglar kring Bråviken och har tagit fram följande karta över fågelsträck.

Fågelsträckskarta. Från FiNK. Rödskräfferat område är möjligt område för landsträckande fåglar mot sydväst. Väder och vind påverkar var fåglarna sträcker.

Fågelsträcket i sydvästlig riktning är en av nordens största sträck av landsträckande fåglar.

I det planerade vindkraftsområdet rör sig havsörn frekvent. De utnyttjar uppvindarna vid Bråvikenförkastningen och födosöker i Nävsjön och Bråvikens strandområden.

En anseelig mängd fågelarter med högt skydd (enligt Fågeldirektivets bilaga 1 och rödlistan) häckar inom det planerade vindkraftsområdet eller uppehåller sig i närområdet - berguv, pilgrimsfalk, kungsörn, tjäder, orre, nattskär, spillkråka m.m. I vindkraftsområdet finns tjäderspelplatser och bra födoplatser för skoghönskycklingar.

Fågelobservationerna är gjorda av Fågel föreningen i Norrköping FiNK och lokala ornitologer. Observationerna är inrapporterade till Artportalen.

Naturskyddsföreningens synpunkter

Vi avråder från att vindkraftverk uppförs på Morkulleberget.

Kartorna som anvisar att Morkulleberget kan vara lämplig för vindkraftsetablering är inte kontrollerade mot fågelförekomst på platsen.

Fågelinventeringarna i ansökningshandlingarna är inte tillräckligt omfattande. Dels har inventeringarna gjorts vid några enstaka tillfällen tidigt på våren. Dels har inga inventeringar gjorts på hösten vid de stora flyttfågelsträcken då fåglarna uppehåller sig mer på vägen.

Det planerade vindkraftsområdet ligger mycket olämpligt i de olika sträckområdena. Riskerna är stora för vindkraftskollisioner samt barriäreffekter.

Natura 2000-områdena Bråvikens yttre, Södra Bråviken och Svensksundsviken har bildats på grund av att fågellivet är mycket rikt, framför allt under vår- och höststräcket. Naturskyddsföreningen anser att flygvägarna mellan områdena också behöver skyddas. Att bygga vindkraftverk på Morkulleberget strider mot syftet med Natura 2000-områdena.

Den höga förekomsten av havsörn gör dessutom området olämpligt för vindkraftverk. Området är också lämpligt för återetablering av berguv och pilgrimsfalk. Det rika fågellivet med skyddsvärda arter kommer påverkas av vindkraftverkens placeringar och nya vägar inom området negativt.

Vindkraftsområdet ligger i ett av få tysta områden i denna del av landet. Kraftverken kommer påverka områdets friluftsliv negativt.

Miljökonsekvensbeskrivningen har tagit upp en alternativ lokalisering sydost om Fjällmossens naturreservat. Vi anser att placeringar nordväst om Nävsjön också borde övervägas som alternativ placering, och/eller andra lägen som är bättre ur naturvårdssynpunkt.

Vi uppmanar länsstyrelsen och berörda kommuner att skyndsamt arbeta fram en regional plan över var det är lämpligt att bygga vindkraftverk ur samhällsekonomisk synpunkt.

Övriga synpunkter:

Hinderbelysningen på kraftverken behöver avskärmas mot ljuskänsliga objekt såsom friluftsmiljön kring Nävsjön.

Skuggor från kraftverken behöver redovisas på karta.

Villkoren för nya vägar och uppställningsplatser behöver närmare regleras så att skador på naturen minimeras.

Stefan Arrelid
Naturskyddsföreningen Norrköping
Ordförande
stefan.arrelid@telia.com tel 072-728 20 75

Postmottagare
Stefan Arrelid, Fjärdingstad Hestadback, 61029 Vikbolandet
Information om Naturskyddsföreningen www.norrkoping.naturskyddsforeningen.se